

BOUVIER DES ARDENNES

Raskompendium med kommentarer.

Framtaget av Svenska Bouvierklubben inför domarkonferens 2019.

Kompendiet är framtaget av Svenska Bouvierklubben. Kompendiet arbetades fram under 2018/2019 och bygger på FCIs standard.

Kommentarer är infogade vid de olika rubrikerna. Dessa bygger på konversation med hemlandet Belgiens rasklubb för Bouvier des Ardennes. Då endast ett fåtal individer av rasen finns i Sverige och dessa varken har ställts ut eller exteriörbeskrivits har Svenska Bouvierklubben ingen information att bygga kommentarer på.

Grupp 1

FCI-nummer 171

FCI-standard på franska publicerad 2001-07-13

FCI-standard fastställd av FCI General Committee 2000-10-25

Översättning fastställd av SKKs arbetsgrupp för standardfrågor 2016-08-09

Två bouvier des ardennes och en bouvier des flandres.

Historik

Vissa tror att Bouvier des Ardennes var resultatet av en korsning mellan Belgisk vallhund och Berger Picard. Andra hävdar att det är en lantras, framavlad genom att korsa flera lokala vallhundsraser. Sanningen är att från början kallades alla boskapshundar "Bouvier" (herde) eller Koehund i Belgien.

Varje region hade sin egen typ, Bouvier de Roulers, Bouvier de Moerman, Bouvier de Paret, Bouvier de Ardennes och Bouvier des Flandres m.fl. Alla hävdade att just deras typ var den rätta Bouvieren. I Belgien öppnades utställningar för boskapshundar som ett experiment, för att försöka få fram typer som liknade varandra.

Bouvier des Ardennes har alltid kallats kofösarhund i de belgiska Ardennerna. Utvald för sin förmåga att hantera storboskap. Rasen har fått sitt namn för sin förmåga att vakta och fösa boskap i regionen snarare än sitt utseende. Det kärva klimatet, det hårda och specifika arbetet, den svåra terrängen och den fattiga regionen har format rasens typ. Endast de mest robusta och duktiga i en medvetet begränsad stam behölls för att driva hjordarna, som vanligtvis bestod av mjölkkor och får, men på 1800-talet även av svin och hästar. Från 1800-talet användes rasen till att spåra hjort och vildsvin och under de två världskrigen användes rasen

vid tjuvskytte. I slutet av 1800-talet liknade rasen en fårhund med sträv päls, men kraftigare, mer undersättsig och "hasbitare".

På belgiska hundutställningar var klasserna öppna för kofösarhundar som ett experiment för att etablera likhet i typ. 1913 grundades "Liègesällskapet för förbättrande av boskapshunden från Liège och Ardennerna" som tecknade ett förslag till standard. Den slutgiltiga texten antogs av den belgiska kennelklubben 1923 och publicerades av FCI den 16 juni 1963. Nedläggningen av det stora antalet gårdar i Ardennerna och det minskade antalet mjölkproducenter gjorde att hundarnas användning minskade. Ungefär 1985 ledde en insamling av råmjölk från mjölkkor till att kynologer upptäckte ett visst antal kvarvarande mer eller mindre typiska Bouvier des Ardennes. Ungefär 1990 åtog sig några uppfödare att få fram hundar som motsvarade standarden med utgångspunkt från hundarna i Ardennerna. Motsägelsefullt nog är det i den norra delen av landet som några får- och boskapsägare, i förundran över sina hundars arbetsförmåga med att driva boskap, födde upp rasen, i skymundan, men noggrant och skickligt, med en stamtik från 1930-talet som grund. Det var först 1996 som denna linje upptäcktes av den officiella kynologin.

Standard för

BOUVIER DES ARDENNES

Ursprungsland/hemland

Belgien

Användningsområde

Ursprungligen en traditionell boskapshund anpassad till det fria med hårt arbete och med att samla, vakta och driva boskap. Även i dag är rasen med minimum av träning för maximal effektivitet en hund för bruksarbete i allmänhet och för vakt av boskap och egendom i synnerhet.

FCI-klassifikation

Grupp 1, sektion 2. Med arbetsprov.

Bakgrund/ändamål

Bouvier des ardennes har alltid kallats kofösarhund i de belgiska Ardennerna utvald för sin förmåga att hantera dessa. Rasen har fått sitt namn för sin förmåga att vakta och fösa boskap i regionen snarare än sitt utseende. Det kärva klimatet, det hårda och specifika arbetet, den svåra terrängen och den fattiga regionen har format rasens typ.

Endast de mest robusta och duktiga i en medvetet begränsad stam behölls för att driva hjordarna, som vanligtvis bestod av mjölkkor och får, men på 1800-talet även av svin och hästar. Från 1800-talet användes rasen till att spåra hjort och vildsvin och under de två världskrigen användes rasen vid tjuvskytte. I slutet av 1800-talet liknade rasen en fårhund med sträv päls, men kraftigare, mer undersätsig och "hasbitare". På belgiska hundutställningar var klasserna öppna för kofösarhundar som ett experiment för att etablera likhet i typ. På en utställning i Liège den 27 april 1903 upptäckte professor Reul "Tom", den första av idealtyp av rasen (utan mer detaljuppgifter vid denna tid). 1913 grundades "Liègesällskapet för förbättrande av boskapshunden från Liège och Ardennerna" som tecknade ett förslag till standard. Den slutgiltiga texten antogs av den belgiska kennelklubben 1923 och publicerades av FCI den 16 juni 1963.

Nedläggningen av det stora antalet gårdar i Ardennerna och det minskade antalet mjölkproducenter gjorde att hundarnas användning minskade. Ungefär 1985 ledde en insamling av råmjölk från mjölkkor till att kynologer upptäckte ett visst antal kvarvarande mer eller mindre typiska bouvier des ardennes. Ungefär 1990 åtog sig några uppfödare att få fram hundar som motsvarade standarden med utgångspunkt från hundarna i Ardennerna. Motsägelsefullt nog är det i den norra delen av landet som några får- och boskapsägare, i förundran över sina hundars arbetsförmåga med att driva boskap, födde upp rasen, i skymundan, men noggrant och skickligt med en stamtik från 1930-talet som grund. Det var först 1996 som denna linje upptäcktes av den officiella kynologin.

Helhetsintryck

Bouvier des ardennes skall vara medelstor, robust och kraftig utan anspråk på elegans. Rasen skall vara kort och undersätsig med en mycket mer benstomme än vad storleken anger. Den skall också ha ett kraftfullt huvud. Rasen skall vara kort, kompakt och välmusklad. Dess sträva och rufsiga päls (utom på hjässan där den skall vara kort och intilliggande), mustascher och pipskägg ger den ett barskt utseende. Rasen skall visas stående naturligt utan att föraren rör den fysiskt.

Viktiga måttförhållanden

Längden från skulderleden till sittbensknölen skall ungefär motsvara mankhöjden.

Bröstkorgens djup skall ungefär motsvara halva mankhöjden. Huvudet skall snarare vara kort och nospartiet skall vara tydligt kortare än skallen som snarare skall vara lång än bred.

Uppförande/karaktär

Bouvier des ardennes ger prov på härdighet och energi. Rasen är glad, nyfiken, rörlig och social och dess främsta egenskap är dess anpassningsförmåga vilket gör att den känner sig hemma i alla situationer. Den är uthållig och mycket modig när det gäller att försvara de sina, egendom och revir.

Kommentarer:

Standarden föreskriver att rasen ska visas stående naturligt utan att föraren rör den fysiskt.

Den belgiska bouvier des ardennesklubben framhåller vikten av att denna hund i första hand är en herdehund och dess exteriör måste vara relaterad till dess förmåga att stå upp mot boskap och den måste därför behålla sin robusthet och krafftfulla sida.

En bouvier des ardennes ska gå att hantera även om rasen besitter ett stort mått av skärpa.

Huvud

Huvudet skall vara kraftfullt och snarare kort.

Skallparti

Skalle

Skallpartiet skall vara brett och hjässan flat. Hjässlinje och nosrygg skall vara parallella. Pannfåra och nackknöl skall vara närmast osynliga. Ögonbrynsbågarna skall accentueras av de borstiga ögonbrynen. Kindbenen skall varken vara utåtstående eller mycket välvda.

Stop

Stopet skall vara markerat, men utan överdrift.

Ansikte

Nostryffel

Nostryffeln skall vara bred och alltid svart

Nosparti

Nospartiet skall vara brett, kraftfullt och väl utfyllt under ögonen. Det skall vara tydligt kortare än skallpartiet.

Läppar

Läpparna skall vara tunna, sluta intill varandra och alltid vara svarta. Mungiporna får inte vara öppna. Över- och underläppar liksom underkäke och haka skall vara täckta av 5–6 cm lång päls som skall forma mustascher och pipskäg.

Käkar/tänder

Käkarna skall vara kraftiga och ha ett fulltandat saxbett. Avsaknad av PM1 och M3 beaktas inte. Framtänderna skall vara ansatta jämnt i en öppen båge. Tångbett som inte förlorar kontakt accepteras, men föredras inte. Munhålan skall vara så kraftigt pigmenterad som möjligt.

Kinder

Kinderna skall vara flata men musklade.

Ögon

Ögonen skall vara medelstora, placerade inte alltför brett isär. De skall vara svagt ovala, aldrig runda eller utstående, och så mörka som möjligt. Ögonkanterna skall vara svarta och bindhinnan får inte vara synlig.

Öron

Öronen skall vara naturliga (okuperade). De skall vara högt ansatta, trekantiga och tämligen små. Nervikta får spetsarna inte nå förbi ögonens yttervrår. Styva, upprättstående, öron föredras. Upprättstående öron med spetsarna framåtvikta, halvresta eller vikta utåt är också tillåtna.

Hals

Halsen skall vara stark, muskulös och väl ansatt. Den skall vara ganska cylindrisk, svagt välvd och tillräckligt högrest. Huden får inte bilda hakpåse.

Tik av excellent kvalitet.

Kropp

Kroppen skall vara kraftig utan att vara tung med rundade snarare än platta revben. Kroppslängden från skulderleden till sittbensknölen skall ungefär motsvara mankhöjden. Flankerna skall vara uppdragna.

Överlinje

Överlinjen skall vara horisontell och fast, ovanifrån bred och kraftfull.

Manke

Manken skall vara svagt framträdande.

Rygg

Ryggen skall vara väl musklad, stram och smidig utan tillstymmelse till svaghet.

Ländparti

Ländpartiet skall vara kort, ha god bredd, vara väl-musklat och tämligen flackt.

Kors

Korset skall vara brett och endast slutta något eller helst vara horisontellt.

Bröstkorg

Bröstkorgen skall vara bred och nå till armbågarna. Revbenen skall vara rundade, speciellt i sin övre tredjedel. Underdelen av bröstkorgen skall ha en viss rondör (från sida till sida). Sedd framifrån skall bringan vara tämligen bred.

Underlinje och buk

Det tämligen utfyllda bukpartiet skall vara något uppdraget.

Svans

Svansen är ofta medfött kort eller obefintlig. Den skall vara tjock och högt ansatt. Kort svans skall förlänga överlinjen. I länder där svanskupering är förbjuden tillåts lång svans.

Svanskupering är förbjuden i Sverige.

Kommentarer:

Den **belgiska Bouvier des Flandresklubben** lyfter fram att ett starkt urval gjorts i avelsarbetet på naturligt kort svans:

”Efter 15 års avelsarbete har vi gått från ca 15% till 85% av individerna som nu föds med kort svans. Det är mycket viktigt att respektera detta val och att ta hänsyn till det i framtida avel för att inte upphäva allt avelsarbete som gjorts. Detta urvalskriterium är mycket viktigt i vår standard.

Avel mellan två helt svanslösa hundar är riskabelt eftersom det kan producera hundar med mycket svåra deformationer i ryggen. Det har även påvisats hög fosterdödlighet vid parning mellan kortsvansade/utan svans med långsvansade individer, vilket gjort att en varning gått ut.

Idealet är att para två hundar där båda har kort svans. Alternativt parning mellan en med kort svans med en utan svans. Dock är urvalet lågt, så att helt förkasta individer med lång svans kan man inte göra, däremot använda så korta svansar som möjligt.

Det finns också grund för att varna för de franska bouvier des ardennes som sägs ha naturligt kort svans. Många av dessa är i verkligheten kuperade. Vårt avelsarbete är inte betjänt av att använda kuperade hundar, då vi inte vet hur långa svansar vi då avlar på.”

Bouvier des ardennes fawnfärg.

Extremiteter

Framstäl

Helhet

Benstommen skall vara kraftfull. Framstället skall vara muskulöst och välställt sett från alla håll och det skall vara parallellt framifrån sett.

Skulderblad

Skulderbladen skall vara medellånga och snedställda med kraftig muskulatur. Skulderbladen skall vara vinklade ungefär 110 grader mot överarmarna.

Överarm

Överarmarna skall vara långa och mycket musklade.

Armbåge

Armbågarna skall vara fasta och varken vara utåt- eller inåtvridna.

Underarm

Frambenen skall vara raka och starka.

Handlov

Handlovarna skall vara fasta, tydligt markerade och lågt ansatta.

Mellanhand

Mellanhänderna skall vara starka, korta och endast svagt snedställda.

Framtassar

Framtassarna skall vara runda och väl slutna med välvda tår. Trampdynorna skall vara mörka, tjocka och elastiska. Klorna skall vara starka och kraftiga

Bakstäl

Helhet

Bakstället skall vara kraftfullt, välmusklat och

måttligt vinklat. Bakifrån sett skall bakbenen vara parallella. I stående, sett från sidan, skall tasserna vara placerad precis bakom en lodrät linje dragen från sittbensknölen.

Lår

Låren skall vara mycket starka och muskulösa.

Underben

Underbenen skall medellånga och välmuskade.

Has/hasled

Hasorna skall vara korta, breda och seniga.

Mellanfot

Mellanfötterna skall sedda från sidan vara knappt snedställda. De skall vara utan sporrar.

Baktassar

Baktassarna skall vara runda och väl slutna med välvda tår. Trampdynorna skall vara mörka, tjocka och elastiska. Klorna skall vara starka och kraftiga.

Borttagning av sporrar utan veterinärmedicinska skäl är förbjuden i Sverige.

Rörelser

Benen skall röra sig parallellt. De vanligaste gångarterna är snabb och ledig skritt och snabb trav. Rasen galopperar inte gärna, men kan slå över i full galopp från vilken gångart som helst. Travet skall ha god räckvidd, rörelserna skall vara jämna med utmärkt påskjut bakifrån. Överlinjen skall vara fast och stram. Passgång bör inte förekomma. Eftersom rasen är en arbetande hund är den sällan stilla. Med dess fallenhet att driva boskap rör den sig i frihet ofta bakom sin förare och i halvcirklar.

Hud

Huden skall vara stram utan rynkor och den skall vara smidig. Ögonkanterna och läpparna skall alltid vara mycket pigmenterade.

Päls

Pälsstruktur

Pälsen skall vara av sådan beskaffenhet att rasen kan leva utomhus och vakta och fösa boskapsjordarna oavsett vädret som ibland kan vara extremt i de regioner

rasen kommer från. Täckhåret skall vara torrt, strävt och raggigt. Det skall vara ungefär 6 cm långt över hela kroppen, men plattare och kortare på hjässan, men ögonbryn skall ändå finnas. Pälsen skall forma mustascher och ett litet skägg ungefär 5–6 cm långt. Pälsen skall dölja de inre ögonvråna. Frambenen skall vara täckta av kortare, torr päls som skall vara något raggigt vilket ger dem ett något cylindriskt utseende med tillägg av något kortare fransar på baksidan av benen. Lårens baksidor skall ha längre päls som bildar byxor. Öronens baksidor skall ha kort, mjuk och rak päls med enstaka längre strån. Hörselgångarna skall skyddas av lång päls som omärkligt övergår i kragen vilken ligger bakåtriktad runt halsen. Mycket kort päls skall finnas mellan trampdynorna. Underullen skall vara mycket tät under alla årstider, men mer riklig under vintern och därmed utgöra ett väderskydd. Underullen skall också finnas på benen. Dess längd skall ungefär motsvara halva täckharets längd.

Färg

Alla färger utom vitt är tillåtna. Underullens färg skiftar allt efter färgen på täckhåret. En vit fläck i bringan eller vitt längst ut på tårna är tillåtet om än inte önskvärt. Den fawnfärgade pälsen består ofta av en blandning av grå, svarta och fawnfärgade pälsstrån. Den gråaktiga färgen kan vara från ljust till mörkt grått; fawnfärgen kan vara brunaktigt till rostrött eller halmfärgat.

Storlek/vikt

Mankhöjd

Hanhund: 56 – 62 cm

Tik: 52 – 56 cm

Mankhöjd på +/-1 cm tolereras.

Vikt

Hanhund: 28 – 35 kg

Tik: 22 – 28 kg

Fel

Varje avvikelse från standarden är fel och skall bedömas i förhållande till graden av avvikelse och dess påverkan på hundens hälsa och välbefinnande samt förmåga att utföra sitt traditionella arbete.

- För tung, för elegant, för högbent helhet.
- Huvud med felaktiga proportioner; avsaknad av parallella linjer mellan hjässa och nosrygg; för tunt nosparti; för mycket eller för lite mustasch och skägg; konvex nosrygg; stop som är för markerat eller för svagt markerat; rundad hjässa.
- Framtänder som inte är ansatta i linje; avsaknad av en framtand eller en PM2.
- Ögon som är runda, utstående eller insjunkna.
- Öron som är för breda i basen, lågt ansatta, har rundade toppar; öron som lutar utåt eller inåt när de bärs resta.
- Hals som är tunn, lång eller för kort.
- Rygg och/eller länd som är för lång, smal, svag, svankig eller välvd.
- Bröstkorg som inte är tillräckligt djup; bröstkorg som inte har viss rondör i sin nedre del; bringa som är för smal.
- Svans som är för lågt ansatt, som bärs för högt, som bärs mellan benen, som är formad som en krok eller som bärs åt sidan.
- Rörelser som är trånga, har för lite påskjut, för kort steg; höga frambensrörelser.
- Päls som inte är tillräckligt sträv eller ligger platt; för korta eller för yviga mustascher och skägg; ben som är för mycket eller lite bepälsade; fransar på en lång svans; underull som är otillräckligt tät, alltför kort eller alltför lång.
- För mycket vitt i bringan och på tassarna.
- Temperament som är blygt eller lojt.

Diskvalificerande fel

- Aggressiv eller extremt skygg.
- Hund som tydligt visar fysiska eller beteendemässiga abnormiteter skall diskvalificeras.
- Avsaknad av typ.
- Avpigmenterade ögonkanter, läppränder och nostryffel.
- Över- eller underbett även om kontakt finns (omvänt saxbett); korsbett; avsaknad av en rovtand (PM4 i överkäken eller M1 i underkäken), av en molar (M1 eller M2; M3 beaktas inte), av en PM3 plus annan tand eller totalt tre tänder eller fler.
- Ögon som är gula eller blå eller med ett stirrande uttryck.
- Öron som är kuperade eller hänger platt.
- Svans som bärs rakt upp eller rullad.
- All frisering av pälsen; päls som är lång eller kort, rak eller lockig, ullig eller silkesmjuk; avsaknad av längre hår på huvudet eller överdrivet lång päls som helt döljer ögonen eller huvudets form; avsaknad av underull.
- Vit päls eller vitt på andra ställen än bringa och tår.
- Mankhöjd över eller under de i standarden angivna måtten.

Nota bene

Endast funktionellt och kliniskt friska hundar med rastypisk konstruktion skall användas till avel.

Testiklar

Hos hanhundar måste båda testiklarna vara fullt utvecklade och normalt belägna i pungen.

Rasspecifika avelsstrategier:

Rasspecifika avelsstrategier för rasen saknas i nuläget.

För ljusa ögon med stirrande uttryck.

Bouvier des ardennes är en uthållig och lättlärd ras. Den passar väl för olika hundsporter och har stark vaktinstinkt.

Foton: Åsa Lindholm och Bram van Hilten.

Samtliga bilder har fotografernas godkännande för användning och publicering.